

***S. pneumoniae* serotipu izplatība un antimikrobā jutība Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīcā un Paula Stradiņa Klīniskās universitātes slimnīcā laikposmā no 2008. līdz 2012. gadam**

Alla Silova^{1,2}, *Zanda Pučuka*^{1,2}, *Dace Bērziņa*^{1,3}, *Ilze Grope*^{1,2},
*Dace Rudzīte*⁴, *Edvīns Miklaševičs*^{1,3}, *Arta Balode*^{1,3}

¹ Rīgas Stradiņa universitāte, Latvija

² Bērnu klīniskā universitātes slimnīca, Latvija

³ Paula Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīca, Latvija

⁴ Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca, Latvija

Ievads. *S. pneumoniae* ierosinātās saslimšanas ir globāla cilvēces veselības problēma. Ik gadu no pneimokoku infekcijām mirst līdz 1,6 miljoni cilvēku. Pneimokoki ir biežākais cēlonis sadzīvē iegūtai pneimonijai, bakteriālam meningītam, bakterēmijai un vidusauss iekaisumam.

Darba mērķis. Noteikt *S. pneumoniae* antibakteriālo jutību, serotipu un serogrupu izplatību pieaugušo pacientu grupā, kā arī pacientu vecuma struktūru.

Materiāls un metodes. Tika izmeklētas 94 (100%) *S. pneumoniae* kultūras. Sugas identifikācijai tika izmantots optohīna sensitivitātes tests, pneimokoku lizēšanas tests ar žultsskābēm un atsevišķos gadījumos bioķīmiskā identifikācija ar *Crystal GP* vai VITEKGP. Serotipi un serogrupas tika noteikti ar *multiplex PCR* metodi. Antibakteriālās jutības rezultāti tika interpretēti pēc aktuāliem CLSI standartiem.

Rezultāti. *S. pneumoniae* serotipu un serogrupu noteikšanai no Paula Stradiņa Klīniskās universitātes slimnīcas un Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīcas mikrobioloģijas laboratoriju mikroorganismu bankām tika iekļautas 94 *S. pneumoniae* kultūras, kas izolētas no dažādiem slimnieku materiāliem laikposmā no 2008. līdz 2012. gadam. 40% (38) *S. pneumoniae* kultūras tika izdalītas no asinīm, likvora un citiem sākotnēji steriliem materiāliem, savukārt 60% (56) – no krēpām, strutām, bronhu skalojumiem un citiem sākotnēji nesteriliem materiāliem. 66% (64) gadījumu *S. pneumoniae* tika izdalīts vīriešiem un 34% (32) sievietēm. 18–30 gadu vecuma grupā pneimokoki tika izdalīti 10% (9) gadījumu, 31–50 gadu vecuma grupā – 26% (24), 51–65 gadu vecuma grupā – 31% (30), virs 65 gadu vecuma grupā – 33% (31).

Tika noteikti šādi serotipi un serogrupas: 3 – 31% (29), 4 – 4% (4), 9V – 1% (1), 9L/9N – 2% (2), 6A(6B)6C – 7% (7), 35A (35C/42) – 6% (6), 23F – 7% (7), 19F – 7% (7), 18A, B, C, F – 6% (6), 16F – 1% (1), 15A/15F – 8% (9), 11A/11D – 1% (1), 10A – 2% (2), 34 – 1% (1), 32 – 1% (1), 21 – 1% (1), 14 – 6% (6), 8 – 1% (1), 3% (3) *S. pneumoniae* netipējās.

89% (84) no visiem celmiem bija jutīgi pret penicilīnu un eritromicīnu. Pret eritromicīnu rezistence tika novērota 4% (4) pacientu, pret penicilīnu – 5% (5), savukārt 1% (1) pacientu rezistenci novēroja pret abiem preparātiem.

Secinājumi. Biežāk izolētie serotipi bija 3, 15A/15F, 6A(6B)6C, 23F un 19F. Visbiežāk *S. pneumoniae* tika izdalīts riska vecuma grupā virs 65 gadiem. PCV vakcinācijas ieviešana pieaugušo populācijā mazinātu smagu *S. pneumoniae* infekciju risku.